



bijlage

Wnb; overwegingen vergunning visserij met
pulstechniek op platvis; Noordzeekustzone, Voordelta en
Vlakte van de Raan

**Directoraat-generaal Agro en
Natuur**

Directie Natuur en Biodiversiteit

Behandeld door

Datum

20 december 2017

Bijlage nummer	1
Horend bij kenmerk	DGAN-NB / 17206696
Datum	20 december 2017
Contactpersoon	

Inhoud

1	ONDERWERP AANVRAAG	2
2	PROCEDURE	3
3	WETTELIJK KADER	3
3.1	Relevante artikelen Wet natuurbescherming	3
3.2	Bevoegdheid	3
3.3	Vergunningplicht.....	4
3.4	De beoordeling van projecten en andere handelingen	4
3.5	Beleid	5
4	INHOUDELIJKE BEOORDELING	7
4.1	Afbakening	7
4.2	Mogelijke effecten en mitigatie.....	8
4.3	Cumulatie.....	10
5	AFWEGINGSKADER SVIR.....	10
6	CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING	10

1 ONDERWERP AANVRAAG

De aanvraag betreft de visserij met de pulstechniek op platvis voor de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta en Vlake van de Raan, met als doelsoorten tong en schol en als belangrijke bijvangstsoorten tarbot, griet en schar, voor de periode van 1 januari 2018 tot en met 31 december 2020.

De aangevraagde activiteit kan tot effecten leiden op de beschermde natuurwaarden Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta en Vlake van de Raan.

Voor een uitgebreidere beschrijving van de voorgenomen activiteit wordt korthedshalve verwezen naar bijlage 3 bij de aanvraag.

U bent in uw aanvraag uitgegaan van de maximale (potentiële) inzet aan PK-dagen, op basis van de (aanvulling op de) Passende Beoordeling (hierna: PB). Dit vanwege de hoge onzekerheid omtrent de pulstechniek (het wel/niet toestaan van de puls op Europees niveau). U verwacht dat de Europese besluitvorming aangaande de puls niet binnen de aangevraagde vergunningperiode zal vallen; er zal waarschijnlijk pas na 2019 meer duidelijkheid zijn over de status van de pulstechniek als wel/niet toegestane visserijmethode.

Naar verwachting zal de huidige visserijdruk, dus zoals geregistreerd in de periode 2016-2017, nagenoeg niet veranderen/toenemen. Een aantal pulsvissers hebben in deze periode met name in Franse en Belgische wateren gevist waardoor sprake was van een zeer beperkte pulsvisserij op platvis in de Nederlandse Natura 2000-gebieden. Door veranderingen in bijvoorbeeld de natuur, het weer en andere externe factoren, kan het echter zo zijn dat de pulsvisserij in de nabije toekomst wel degelijk toch meer geconcentreerd wordt in de aangevraagde te vergunnen Natura 2000-gebieden. Om deze redenen wenst u dan ook in te zetten op het door u aangevraagde maximale aantal PK-dagen.

Natuurorganisaties, visserijsector en het Rijk hebben op woensdag 31 mei 2017 in Den Haag het Noordzeevervisserijakkoord 2017, beter bekend als VIBEG 2.0, gesloten. Eén van de uitgangspunten van dit akkoord is dat de boomkorvisserij met wekkerkettingen in de Natura 2000 gebieden Noordzeekustzone en de Vlake van de Raan beëindigd zal worden.

De keuze voor beëindiging van de boomkorvisserij met wekkerkettingen in de Noordzeekustzone en Vlake van de Raan is gebaseerd op de verwachting dat het EU verbod om met pulstuigen te vissen op zou zijn opgeheven en dat alle boomkorvissers met wekkerkettingen dan in de gelegenheid zouden zijn geweest om over te schakelen naar de puls.

Tot op heden is er (nog) geen sprake van het opheffen van het EU verbod om met pulstuigen te vissen en wordt de pulsvisserij momenteel toegestaan op basis van ontheffingen. Het is duidelijk dat slechts een deel van de boomkorvissers een ontheffing hebben verkregen om met de puls te vissen en dat het er op korte termijn niet naar uitziet dat het aan alle boomkorvissers met wekkerkettingen kan worden toegestaan om over te schakelen op de puls.

Ondanks het feit dat het EU verbod om met pulstuigen te vissen nog steeds van kracht is, is binnen het Noordzeevervisserijakkoord 2017 overeengekomen dat de visserijsector zal afzien van het gebruik van wekkerkettingen binnen de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone en Vlake van de Raan.

2 PROCEDURE

Op 18 augustus 2017 (uw kenmerk: 20251466) ontving ik uw aanvraag. Bij e-mail van 24 augustus 2017 heb ik de ontvangst van uw aanvraag bevestigd.

Bij brief van 18 oktober 2017 (uw kenmerk: 20258881) heeft u de aanvraag aangevuld.

Bij brief van 16 november 2017 (kenmerk DGAN-NB / 17181859) heb ik besloten de besluitvormingstermijn voor uw aanvraag te verlengen met zeven weken.

3 WETTELIJK KADER

3.1 Relevante artikelen Wet natuurbescherming

In relatie tot het betrokken Natura 2000-gebied zijn in deze relevant de artikelen 2.7, lid 2, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) en 2.8, lid 1, van de Wnb, artikel 2.7, lid 1, sub b, Besluit natuurbescherming (hierna: het Bnb).

De exacte wetsteksten zijn te raadplegen op www.overheid.nl onder 'wet- en regelgeving'.

3.2 Bevoegdheid

De voorgenomen activiteit valt onder artikel 1.3, lid 1, onder f, sub 2, van het Bnb, luidend: uitoefening van de volgende vormen van visserij; sleepnetvisserij in zoute wateren.

Op grond van artikel 1.3, lid 5, van de Wnb, de artikelen 1.2 en 1.3 van het Bnb en het Besluit mandaat, volmacht en machtiging voor LNV 2017 (Staatscourant 15 november 2017, nr. 65924), in samenhang met het Besluit ondermandaat, volmacht en machtiging voor het directoraat-generaal voor Agro en Natuur van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2017 (Staatscourant 22 november 2017, nr. 67554), zijn de (plaatsvervangend) directeur van de directie Natuur en Biodiversiteit van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, alsmede het MT-lid van de genoemde directie wiens werkterrein het betreft, namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gemachtigd inzake de besluitvorming over vergunningaanvragen op grond van artikel 2.7, lid 2, van de Wnb.

3.3 Vergunningplicht

De aangevraagde activiteit kan mogelijk de kwaliteit doen verslechteren van of een significant verstorend effect hebben op de in hoofdstuk 4 genoemde beschermde natuurwaarden.

3.4 De beoordeling van projecten en andere handelingen

3.4.1. Project met mogelijk significante gevolgen

De door u voorgenomen activiteit is een project in de zin van artikel 2.7, lid 2 van de Wnb dat, afzonderlijk of in cumulatie met andere plannen of projecten kan leiden tot significante gevolgen (gevaar) voor de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Het betreft de uitoefening van een (materiële) ingreep in het natuurlijk milieu.

3.4.2. Passende beoordeling

Voor een project dat, afzonderlijk of in cumulatie kan leiden tot significante gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen, kan alleen een vergunning verleend worden als een PB gemaakt is door de aanvrager, rekening houdend met instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De bij de aanvraag gevoegde samengestelde PB biedt de grondslag voor de (nadere) vaststelling van de aard en omvang van de gevolgen (mede gelet op de eventuele cumulatie van gevolgen) en de wijze waarop in mitigatie is voorzien. In de samengestelde PB zijn de effecten getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen uit het aanwijzingsbesluit betreffende Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta en Vlake van de Raan. Een PB is niet vereist wanneer sprake is van een project dat direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied. Een PB is evenmin vereist wanneer sprake is van de herhaling of voortzetting van een plan of project waarvoor al eerder een passende beoordeling is gemaakt en wanneer een nieuwe PB geen nieuwe inzichten kan opleveren.

Voor onderhavige vergunningaanvraag is een aanvullende analyse uitgevoerd; een update van de PB, waarbij de kennisontwikkeling met betrekking tot de de pulstechniek voorop stond. Om een effectinschatting te maken zijn de mogelijke effecten in kaart gebracht en is locatiespecifiek gekeken naar de natuurdoelen, met inbegrip van hun staat van instandhouding.

De gevraagde vergunning kan slechts verleend worden, indien ik mij ervan heb kunnen verzekeren dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet aangetast zullen worden. In het onderstaande volgt mijn beoordeling van de effectenanalyse zoals neergelegd in de samengestelde PB .

3.5 Beleid

3.5.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (hierna: de SVIR)

Op 13 maart 2012 is de SVIR vastgesteld, als opvolger van de Nota Ruimte. Volgens de structuurvisie is het Rijk verantwoordelijk voor en door de EU aanspreekbaar op het nakomen van de in internationaal verband aangegane verplichtingen, inclusief Biodiversiteitsverdrag en de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Het Rijk stelt kaders waarbinnen de provincies een provinciaal en landsgrensoverschrijdend natuurnetwerk, zijnde de herijkte nationale Ecologische Hoofdstructuur (hierna: EHS) begrenzen, beschermen en onderhouden. Tot de herijkte EHS behoren de Natura 2000-gebieden, de Nationale Parken, de Noordzee en de grote wateren inclusief de grote rivieren. De natuur in de EHS blijft goed beschermd met een 'nee, tenzij'-regime in relatie tot de wezenlijke kenmerken en waarden. Het gaat daarbij om: waardevolle aspecten zoals natuurschoon, schoon water, het aanwezig zijn van bepaalde plant- of diersoorten, gebieden van aardwetenschappelijk belang en het afwezig zijn van lawaai.

3.5.2 Natura 2000-Beheerplan Noordzeekustzone

In dit beheerplan zijn ten aanzien van de pulsvisserij de hiernavolgende passages opgenomen:

De boomkorvisserij is de meest voorkomende vorm van visserij in de zuidelijke Noordzee, inclusief de kustzone. De traditionele boomkor is grotendeels vervangen door een vleugeltuig. De breedte van het tuig is circa (2x) 10 meter. De traditionele wekkerkettingen zijn grotendeels vervangen door het pulstuig. In de kustzone mogen alleen Eurokotters (schepen met een motorvermogen van maximaal 221 kW) vissen, met twee minder brede tuigen dan hierboven genoemd.

(...)

Naar verwachting zetten de waargenomen trends voor de visserij de komende jaren door. Dit betekent dat boomkorvisserij met wekkerkettingen (Eurokotters) verder zal afnemen en een transitie naar meer duurzame, innovatieve vormen (zoals de pulskor) zal plaatsvinden. Het aantal schepen zal waarschijnlijk dalen.

(...)

Een verbetering van de kwaliteit van 'permanent overstroomde zandbanken' laat zich aflezen aan een toename van oudere en grotere individuele bodemdieren, een toename van schelpdierbanken, een verbetering van de 'kinderkamerfunctie' en de natuurlijke opbouw van vispopulaties in het gebied. Verbetering van de kwaliteit van dit habitatype is mogelijk door het verminderen van bodembroering door de mens.

Voor de visserij kan dit bereikt worden met een verdergaande verduurzaming, ondermeer voortvloeiend uit het Vibeg-akkoord (zie paragraaf 6.1): het ontwikkelen en toepassen van innovatieve technieken, beperking van bodemberoerende visserijen en visserij-intensiteiten, in combinatie met het uitvoeren van onderzoek en monitoring voor verdere kennisopbouw.

(...)

De schade daardoor wordt grotendeels bepaald door de brandstofkosten, die de laatste jaren fors zijn gestegen. De overstap naar innovatieve technieken, zoals de pulskorvisserij, levert significante brandstofbesparing op in de boomkorvisserij.

(...)

Generieke visserijvoorwaarden Noordzeekustzone

3. Indien rustende zeehonden aanwezig zijn, dient een zodanige afstand in acht te worden genomen dat zeehonden niet worden verstoord (een afstand van 1500 meter tot zeehonden is hiertoe voldoende). Mocht deze veilige afstand niet realiseerbaar zijn, omdat bijvoorbeeld de vaargeul langs een plaat onvoldoende breedte heeft, vaar in dat geval dan zo rustig mogelijk door, liefst aan de andere kant van de geul;

6. Indien vogelconcentraties aanwezig zijn, dient een zodanige afstand in acht te worden genomen, dat vogels niet worden verstoord (een afstand van minimaal 500 meter tot groepen vogels is hiertoe voldoende). Mocht deze veilige afstand niet realiseerbaar zijn, omdat bijvoorbeeld de vaargeul langs een plaat onvoldoende breedte heeft, vaar in dat geval dan zo rustig mogelijk door, liefst aan de andere kant van de geul.

3.5.3 Natura 2000-Beheerplan Voordelta

In dit beheerplan zijn ten aanzien van de pulsvisserij de hiernavolgende passages opgenomen:

Boomkorvisserij (...) met schepen met een motorvermogen groter dan 260 pk (191 kW) is niet toegestaan in het bodembeschermingsgebied.

Boomkorvisserij (...) met schepen met een motorvermogen groter dan 260 pk (191 kW) is buiten het bodembeschermingsgebied toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- er is een vergunningenprocedure doorlopen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Hieraan zijn eventuele voorschriften gekoppeld die ervoor zorgen dat verslechtering van leefgebieden en habitattypen en/of significante verstoring van soorten niet plaatsvindt;
- de vissersvaartuigen beschikken over operationele volgapparatuur (AIS) en hebben deze permanent aanstaan tijdens het varen en vissen, ten behoeve van de handhaving.

3.5.4 Natura 2000-Beheerplan Vlake van Raan

In dit beheerplan zijn ten aanzien van de pulsvisserij de hiernavolgende passages opgenomen:

Eén van de meest omvangrijke vormen van visserij is de boomkorvisserij op platvis met wekkerketting, maar wellicht ook al op kleine schaal met pulskor.

(...)

Naar verwachting zetten de waargenomen trends voor de visserij de komende jaren door. Dit betekent dat boomkorvisserij met wekkerkettingen (eurokotters) zal afnemen en er een transitie naar pulskor zal zijn. Het aantal schepen kan dalen.

(...)

Voor de volgende activiteiten vormt het beheerplan geen vrijstelling van de vergunningplicht. Deze activiteiten zijn of worden getoetst in het kader van een NB-wetvergunningaanvraag. (...) Het bevoegd gezag gebruikt onder andere dit beheerplan als toetsingskader bij het verlenen of verlengen van vergunningen voor bepaalde activiteiten. In de Vlake van de Raan gaat het om: (...)
Boomkorvisserij met pulstuigen.

(...)

Bij de visserij met pulstuigen op platvis en garnalen wordt gebruik gemaakt vanpulerende elektrische velden. Het elektrisch veld kan zijn gekoppeld aan een traditionele of geavanceerde boomkor of aan een sumwing. In het laatste geval spreekt men over een pulswing.

(...)

Gezien de aard van deze activiteiten wordt de toetsing toegespitst op het uitsluiten van mogelijke verstoring van het bodemhabitat en leefgebied van trekvisserij.

(...)

3.5.5 Integraal Beheerplan Noordzee 2015 Herziening (hierna: IBN 2015)

Met betrekking tot onder andere de pulsvisserij zegt het IBN 2015:

Er wordt meer en meer aandacht besteed aan innovatieve ontwikkelingen die bijdragen aan duurzame visserij. Verduurzaming van de visserij impliceert een bedrijfsvoering die minder negatieve effecten heeft op het ecosysteem. Het gaat vooral om het terugdringen van de bodemberoering en de bijvangsten van niet-doelsoorten en ondermaatse vis. Een ander duurzaamheidsaspect is de besparing op brandstof en dus vermindering van de uitstoot van CO₂ en andere stoffen. Als alternatieven voor de boomkor worden onder andere de sumwing, hydroirig, pulskor en/of pulswing onderzocht.

4 INHOUDELIJKE BEOORDELING

4.1 Afbakening

Gebied

De pulsvisserij op platvis vindt plaats in de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta en Vlake van de Raan.

Gevolgen

Ten behoeve van de beoordeling van de gevolgen is geïnventariseerd welke in redelijkheid denkbare typen gevolgen in de update onderzocht moeten worden. Dit betreft:

- bodemdynamiek
- wijziging samenstelling levensgemeenschap bodemfauna

- wijziging schelpdierconcentraties
- wijziging concentratie schelpkokerwormen
- wijziging samenstelling levensgemeenschap bodemfauna (bijvangst)
- wijziging samenstelling en leeftijdsopbouw visgemeenschap (bijvangst en schade)
- wijziging typische soorten
- verstoring
- voedselbeschikbaarheid

Natuurwaarden

De natuurwaarden die door de genoemde gevolgen beïnvloed kunnen worden zijn:

Natura 2000-gebied Noordzeekustzone

- Habitattypen: H1110B (permanent overstroomde zandbanken)
- Habitatrichtlijnsoorten: zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond en gewone zeehond.
- Vogelrichtlijnsoorten; dwergstern, roodkeelduiker, parelduiker, aalscholver, toppereend, eidereend, zwarte zee-eend en dwergmeeuw.

Natura 2000-gebied Voordelta

- Habitattypen: H1110B (permanent overstroomde zandbanken)
- Habitatrichtlijnsoorten: zeeprik, rivierprik, elft, fint, gewone zeehond en grijze zeehond.
- Vogelrichtlijnsoorten: roodkeelduiker, fuut, kuifduiker, aalscholver, middelste zaagbek, dwergmeeuw, grote stern, visdief, toppereend, eidereend, zwarte zee-eend en brilduiker.

Natura 2000-gebied Vlake van de Raan

- Habitattypen: H1110B (permanent overstroomde zandbanken)
- Habitatrichtlijnsoorten: zeeprik, rivierprik, fint, bruinvis, grijze zeehond en gewone zeehond.

De diverse beschermde waarden en de relevante instandhoudingsdoelstellingen van het betrokken Natura 2000-gebied staan vermeld op www.rijksoverheid.nl/Inv ('Onderwerpen' > 'Natuur en Biodiversiteit' > 'Natura 2000').

Conclusie afbakening

Ik ben van oordeel dat de afbakening van het gebied, gevolgen en natuurwaarden dat door de aangevraagde activiteit beïnvloed zou kunnen worden in de PB en update op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

4.2 Mogelijke effecten en mitigatie

In het verleden zijn IMARES (tegenwoordig WMR) en Heijmans Waterbeheer en Ecologie (HWE) gevraagd een PB op te stellen aangaande de visserij met de boomkortechniek, en alternatieven hiervoor waaronder de pulskor en pulswing, op platvis in de Nederlandse kust.

De door IMARES en HWE opgestelde PB vormde de basis van de Natuurbeschermingswet 1998 (hierna: Nbwet)-vergunning van 31 mei 2013 (kenmerk: DGNR-RRE/13087169).

Ten behoeve van de daaropvolgend afgegeven Nb-wetvergunning hebben de Nederlandse Vissersbond en VisNed in 2015 aan ZiltWater Advies gevraagd een update van de PB op te stellen, waarbij specifieke aandacht is uitgegaan naar een kennisupdate m.b.t. de pulsvisserij, daar deze techniek sinds 2011 sterk doorontwikkeld is.

Voor deze activiteit is op 31 mei 2013 en 22 december 2015 (kenmerk DGAN-NB/15184595) ook reeds vergunning verleend op grond van de Nbwet.

Voor onderhavige vergunningaanvraag is een aanvullend onderzoek uitgevoerd. Het betreft een update van de PB, waarbij de kennisontwikkeling mb.t. de pulstechniek voorop stond. Om een effectinschatting te maken zijn de mogelijke effecten in kaart gebracht en is locatie specifiek gekeken naar de natuurdoelen, met inbegrip van hun staat van instandhouding.

4.2.1 Habitattypen

Op basis van de verwachte visserijdruk, uw doorvertaling van het VIBEG-akkoord in de vergunningsaanvraag en de daarop gebaseerde update van de inschatting van effecten uit de originele PB met de nieuwe kennis, wordt voor geen enkel instandhoudingsdoel een significant negatief effect verwacht.

Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van natuurlijk habitat in het betreffende Natura 2000-gebied.

4.2.2 Habitatrichtlijnsoorten

Op basis van de verwachte visserijdruk, de doorvertaling van het VIBEG-akkoord in de vergunningsaanvraag en de daarop gebaseerde update van de inschatting van effecten uit de originele PB met de nieuwe kennis, wordt voor geen enkel instandhoudingsdoel een significant negatief effect verwacht.

Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van het leefgebied in het betreffende Natura 2000-gebied en ook geen verstoring van de soorten.

4.2.3 Vogelrichtlijnsoorten

Op basis van de verwachte visserijdruk, de doorvertaling van het VIBEG-akkoord in de vergunningsaanvraag en de daarop gebaseerde update van de inschatting van effecten uit de originele PB met de nieuwe kennis, wordt voor geen enkel instandhoudingsdoel een significant negatief effect verwacht.

Een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen is uit te sluiten. Er is geen sprake van verslechtering van het leefgebied in het betreffende Natura 2000-gebied en ook geen verstoring van de soorten.

4.3 Cumulatie

Bij vergunningverlening voor een project dient een beoordeling plaats te vinden van de cumulatieve gevolgen indien het project, afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen, significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende Natura 2000-gebied. Vergunning kan alleen verleend worden als het project afzonderlijk of in combinatie met andere projecten geen significante gevolgen heeft.

Ik heb hiervoor reeds geconcludeerd dat de uitvoering van de voorgenomen activiteit zelfstandig beschouwd, niet kan leiden tot een verslechtering van de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in de betreffende Natura 2000-gebieden of een significant verstrend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor de betreffende gebieden zijn aangewezen.

Ik concludeer dat in de aangeleverde samengestelde PB een volledige en juiste cumulatie-toetsing is uitgevoerd.

5 AFWEGINGSKADER SVIR

Aangezien in dit geval het afwegingskader van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte het afwegingskader van de Vogel- en Habitatrichtlijn volgt, is met het doorlopen van het afwegingskader, zoals opgenomen in artikel 2.8, lid 1, Wnb, materieel aan de vereisten van het afwegingskader van de voornoemde structuurvisie voldaan.

6 CONCLUSIE VERGUNNINGVERLENING

Met de door u uitgevoerde samengestelde PB als bedoeld in artikel 2.8, lid 1, van de Wnb en de daarbij behorende documenten, is de zekerheid verkregen dat met het uitvoeren van de aangevraagde activiteit, rekening houdend met de relevante instandhoudingsdoelstellingen en met inachtneming van de in de vergunning opgenomen voorschriften, waaronder mitigerende maatregelen, geen aantasting zal optreden van de natuurlijke kenmerken van de Natura 2000-gebieden Noordzeekustzone, Voordelta en Vlake van de Raan.

Op grond van het bovenstaande ben ik van mening dat de gevraagde vergunning, onder de opgenomen voorschriften en beperkingen, kan worden verleend.